

Nr. 230/1000/.IV metai. Die p h o l z. 1948 m. spalio mėn. 14 d.

Mūsų ir Jūsų sukaktis

Kai Rugsėjo Aštuntosios proga suruoštoje parodoje savo kamputyje "Aktualiosios Informacijos" išsidėstė ketverių metų komplektus ir jų tremties kelią rodantį žemėlapi, daugelis lankytojų stebėjosi laikraščio sugebėjimu išsilaikyti ketverius metus. Žinoma, nedaugeliui stovyklinių laikraščių – dienraščių ar savaitraščių – pavyko pergyventi visokiausių sunkumų laikotarpius: vienus numarino "globėjai" svetimtaučiai, kitus "uždarė" savieji, dar kiti mirė savo mirtimi, tačiau tie, kurie ištvėrė, pasiliko ir tebeina. Tai yra kuo stebėtis, kad laikraštis jau ketvirtį metų eina ir šiandieną tūkstantuoju numeriu į skaitytojus prabyla. Būtų ko pasikalbėti ir pasipasakoti apie tuos vargus, kurie lapais lapojo ir šakom šakojo šio dienraščio kelyje, tačiau tegul šitai liks jo istorijai. Šiandien tik probėgomis tegalime prisiminti dienraščio nueitąjį kelią ta proga, kai "Aktualiosios Informacijos", išeidamos, o Jūs, mielieji, skaitydami, prisimename ir pagerbiame tūkstantąjį numerį.

Su dauguma savo skaitytojų esame susirišę tais tampriais ryšiais nuo pat "Aktualiųjų Informacijų" pirmosios pasirodymo dienos. Puikiai vaizduojamės sau pasąmonėje tas pirmąsias pookupacines dienas, kada buvo daug įvykių, bet nežinojome, kas pasaulyje dedasi, nes neturėjome iš kur sužinoti. 1945 m. birželio mėn. viduryje "Aktualiosios Informacijos" pasirodė sieniniu dienraščiu. Tai buvo padaryta Hassendorfo lietuvių komiteto iniciatyva. Visa eilė stovyklos žmonių buvo pašaukta žinių tarnybon. Įvairiomis kalbomis ir įvairių stočių radiją klausydami, jie surinkdavo daugybę žinių, kurias aš gaudavau sutvarkyti ar perredaguoti ir perrašyti mašinėle. Radijo žinių rinkėjais buvo dr. med. A. Bridžius, pulk. P. Kutka, adv. Br. Plokestis ir L. Pilypavičius, kurių pastarasis ilgainiui tapo artimu "Aktualiųjų Informacijų" bendradarbiu ir vėliau redaktoriumi. Kurį laiką "Aktualiosioms Informacijoms" talkininkavo techniniame darbe Vl. Dumčius ir Alb. Počius. Bet L. Pilypavičiaus redaguojamos ir J. Minelgos techniniai tvarkomos "Aktualiosios Informacijos"ėjo ilgiausiai ir pergyveno įvairiausių staigmenų. Šiuo metu su "Aktualiosiomis Informacijomis" jau esame šeštoje stovykloje. Jei pasižiūrėtumėm žemėlapi, tai pamatytumėm, kad beveik visą laiką sukaliuojamės maždaug apie tą pačią Vokietijos vietą. Tačiau kalendorių ir pačius "Aktualiųjų Informacijų" lapus pavartę, išvysime didelę mūsų kelią laiką beveik visą mūsų tremties laiką, pilną įvairiausių pergyvenimų, mus jaudinusių, graudenusių, virkdžiusių, pagaliau džiuginusių ir vylusių bei apvylusių. Ir šiandien, kai jau turime visą eilę spaustuvėje spausdintų lietuviškų laikraščių ir kitokių priemonių, kuriomis patiriame apie naujausius pasaulio įvykius, vis dėlto seną įpratimą neatsisakome stovyklos dienraščio, nes jo žinios mus pasiekia anksčiau, negu kiti mūsų kiai laikraščiai.

Mozaikinė mūsų stovykla – valstybė, mozaikinė ir jos spauda. Ribojamės tik trumpiausiomis žiniomis apie naujausius įvykius, pateikiame svarbiausias naujienas ir skelbimus iš mūsų stovyklos gyvenimo.

Kai 300-ojo numerio išleidimo proga klausėme kadaise savo buv. Stovyklos Kleboną kun. A. Petraitį, ką jis "Aktualiosioms Informacijoms" ta proga palinkėtų, jis mums atsakė: "Praneškite mums greičiau žinią apie grįžimą į laisvąją Lietuvą."

Mielas Skaitytojau, mes visi žinome ir tikime, kad tikrai bus toji diena, kada šią žinią mums lietuviškoji spauda paskelbs. Ar tai "Aktualiosios Informacijos", ar kitas kuris liet. laikr., nesvarbu. O dabar svarbu yra, kad mes dar tikrai tikime šią žinią būsiant, ir save stipriname ir tuo stiprumu gyvename. Gyvenkime juo, ir guldami ir keldamiesi, nes kitaip vis mūsų tremties gyvenimas neturėtų prasmės. "Aktualiosios Informacijos" stengsis išsilaikyti, kad tame laukimo laikotarpyje Jums pranešintų mums visais aktualiausiais klausimais. S. Narkėliūnaitė.

Minint tūkstantą "Aktualiųjų Informacijų" numerio išleidimą, "Aktualiosios Informacijos" gavo šiuos sveikinimus:

"Aktualiosios Informacijos", jų redaktorius ir skaitytojus, nuo širdžiausiai sveikinu, linkėdama laimingai kopti į antrąjį tūkstantį.

Jūsų Juzė Augaitytė

Gerbiamuosius "Aktualiųjų Informacijų" redaktorę ir steigėją S. Narkelionaitę, laikinai užjūrin išplaukiantį buv. redaktorių L. Pilypavičių, laikraščio amžiną spausdintoją J. Minelgą ir jau užjūryje gyvenantį laikraščio rašytoją J. Mikštą sveikinu, kad išleidžiate jau net 1000 – jį "Akt. I–jų" numerį. Tai retas atsitikimas mūsų tremtinių spaudoje. Tik žmonių ryžtas taip gali, kad ir net blogiausiomis sąlygomis. Linkiu, kad laikraštis, gerų žmonių ir skaitytojų remiamas, tvirtų ligi pat grįžimo į Nepriklausomąją Lietuvą.

P. Būtėnas.

Tūkstantą "Akt. Inf." numerio išleidimo proga sveikiname redakcinį kolektyvą, linkėdami ištvermės ir pasisekimo lietuviškos kultūros ir Tėvynės išlaisvinimo darbe, kad kitas jau vienokios ar kitokios sukakties numeris galėtų sušvisti visų triūsų iškovojoje laisvoje Lietuvoje.

"A u š r i n ė"

Sveikinu malonų kasdieninį svečią – "Aktualiosios Informacijos" – 1000-ojo numerio išleidimo proga, linkėdamas geriausios sėkmės tolimesniame darbe.

J. Gužaitis

Tūkstantą "Aktualiųjų Informacijų" numerio pasirodymo proga linkime redaktoriams ir bendradarbiams sėkmės darbe dėl lietuvių tautos šviesesnio ateities.

Buv. "Aušros" Tunto Tuntininkas ir skautai, – es.

"Aktualiosios Informacijos", šiandien sulaukusios savo jubiliejinio 1000-ojo numerio, per savo gyvavimo laiką be atvangos skelbė politikos ir vidaus žinias lietuviams tremtiniams net šešiose stovyklose, o tuo pačiu savo darbu prisidėjo prie didžio ir svarbaus lietuviškosios kultūros darbo tremtyje.

Man, praleidusiam trejus metus su "Aktualiosiomis Informacijomis" ir per tą laiką širdingai pamėgusiam tiek jas pačias, tiek ir jos skaitančiąją visuomenę, tebūna leista šia proga "Akt. I–joms" palinkėti sėkmingai išeiti iš visų nūdienių sunkumų ir tęsti savo sunkų ir iš šalies kartais neįvertinamą darbą tol, kol lietuvis galės grįžti į savo laisvą tėvynę.

L. Pilypavičius, Buv. "Akt. I–jų" redaktorius.

Prisimindami pirmąsias dienas, kada "Aktualiosios Informacijos" pirmąjį kartą pasirodė Hassendorfo stovykloje, trumpai peržvelgiame Jūsų išeitąjį kelią ir džiaugiamės, kad nepalūžote ir, net šeštoje stovykloje atsидūrę, jau tūkstantąjį kartą ateinate pas savo skaitytojus.

Informuokite ir toliau, kol paliksime šias vilko duobes Vokietijoje ir susitikime laisvoje ir nepriklausomoje tėvynėje Lietuvoje.

K. Povilaitis, Buv. Hassendorfo Stovyklos Lietuvių Komiteto narys.

Mūsų dienraščio skaitytojai išvyko į Australiją

Praeitą sekmadienį, spalio mėn. 10 d., vienuoliktuoju transportu iš Fallingbostelio pereinamosios stovyklos į Australiją išvyko šie mūsų dienraščio skaitytojai, buvę Dedelstorfo stovyklos gyventojai: Bučinskų, Grosų, Gečiauskų, Karpių, Migevičių, Pažereckų ir Rakštelijų šeimos; iš viengungių išvyko V. Cilvinas, B. Mazgelis ir A. Sideravičius.

Šis iš 312 asmenų susidedęs transportas, iš kurių 76 yra lietuviai, išvyko iš Fallingbostelio geležinkelio tiesiog Italijon. Iš Italijos į Australiją plauks laivu "Wooster Victory".

Išvykstančiuosius iš Fallingbostelio išlydėjo didžiulė minia tremtinių. Fallingbostelyje pasiliekančiųjų laukti savo išvykimo eilės.

Karštos diskusijos nusiginklavimo klausimu

Vakar politinėje komisijoje, JTO pilnumos konferencijoje, buvo tęsia-
mi debatai nusiginklavimo klausimu. D. Britanijos atstovas smarkiai kriti-
kavo užvakar pateiktą sovietų nusiginklavimo projektą, ypatinai sustoda-
mas ties Višinskio pasiūlymu: priimkite mūsų siūliamą nusiginklavimo pro-
jektą, mes atidengsime savo visas kortas, detalėmis nurodysime savo apsi-
ginklavimą ir t.t. D. Britanijos atstovas pareiškė, kad ši Višinskio kalba
nėra nuoširdi, tai esąs tik propagandinis burbulas. Sovietai gerai žino,
ko ir kiek apsiginklavimo srityje turi D. Britanija ir JA Valstybės, ta-
čiau pasaulis niekad nesužinos, kiek ko turi Sovietų Sąjunga, nes ji ge-
ležine uždanga atsitvėrusi. D. Britanijos atstovas kvietė sovietus parody-
ti nors kiek pasitikėjimo kitomis valstybėmis. Jis kvietė sovietus atid-
vyti savo sienas, kad įvažiuoti ir išvažiuoti iš krašto galėtų spaudos
atstovai, kad būtų įvestas civilinių lėktuvų susisiektis su užsieniu, kad
būtų leidžiama bendrauti visam pasauliui laisvai ir nevaržomai taip, kaip
šiuo metu yra vakaruose, kad sovietai sutiktų nesinaudoti veto teise, kai
bus svarstomas nusiginklavimo projektas, kad nevaržomai leistų keliauti
ir dirbti tarptautinei nusiginklavimo komisijai ir t.t. Čia D. Britanijos
atstovas priskaičiavo visą eilę naujovių, kurios kaip normalaus gyvenimo
būtinybė būtų įvestos Sovietų Sąjungoje. Po to D. Britanijos atstovas pa-
reiškė, kaip gi sovietai galėtų visa tai įvesti, jei jie šiandien visą sa-
vo kraštą surakino, net užsienio diplomatams neleisdami laisvai judėti.

Sovietų atstovas Malik atsakė, kad "geležinės uždangos" Sovietų Sąjun-
goje nesą tiems, kurie nori bendradarbiauti su ja, kurie trokšta taikos. To-
liau jis tvirtino, kad Sovietų Sąjunga sutinka nusiginkluoti, tik ji niekad
to nepadarysianti varu.

Šiandieną politinės komisijos darbai vyks toliau.

Palestinos klausimas Saugumo Taryboje

Šiandien Saugumo Taryboje bus svarstomas Palestinos klausimas. Saugu-
mo Taryba kaskart daugiau gauna žinių apie ginkluotus susirėmimus tarp
žydų ir arabų. Saugumo Komisijai pirmininkaus šį mėnesį JA Valstybių atsto-
vas Warren Austin. Berlyno klausimu kolei kas dar nieko nežinoma. Argentinos
užs. reik. ministeris dr. Bramulja, kuris šiuo metu Berlyno klausimu tarpini-
kauja, kaip pranešama iš Paryžiaus, šiuo metu laukia Višinskio paaiškinimų
kai kuriais klausimais. Sakoma, kad Višinskis dar negavęs atsakymo iš savo
vyriausybės.

Barbadoso negrai nenori "sovietiškosios demokratijos"

Vakar Paryžiuje kolonijinėje komisijoje kalbėjo Barbadoso atstovas
negras, atsakydamas sovietų ir jos bloko valstybių kalbėtojams, smerkusiems
D. Britanijos kolonijalinę politiką. Kalbėtojas pareiškė, kad šio krašto
gyventojai kritikuoja britus, kiek tik jiems patinka, nes jie turi visišką
kalbėjimo laisvę. Barbadoso atstovas pasidžiaugė, kad niekur taip nesą ge-
rai, kaip britų valdžioje, nes jie suteikia sąlygas pereiti visiškai prie
laisvo valdymosi. Baigdamas, Barbadoso atstovas pareiškė kad jo tautiečiai
nė girdėti nenori apie kitas "demokratijas", kurios viri pasaulio sklei-
džią tamsią naktį.

Gen. de Gaulle gavo pinigines paramas

Iš Paryžiaus pranešama, kad Gen. de Gaulle, paskelbęs rinkliavą parti-
jos reikalams, iš savo šalininkų gavęs 162 milijonus frankų.

= Vakar ryte posėdžiavo Prancūzijos min. kabinetas. Užs. reik. min. R.
Schuman padarė pranešimą apie tarptautinę padėtį, o vidaus reik. ministeris
Formavo vidaus reikalais. Iš vid. reik. ministerio pranešimo paaiškėjo, kad
dėl streikų Prancūzija kasdien nustoja po 1 milijardą frankų, tai maždaug
tiek pat, kiek gaunama iš Maršalio plano pagalbos. Streikai Prancūzijoje
nedidėja, bet ir nesilina.

Laisvų čekų komitetas

Londone sudarytas čekų komitetas, kurio tikslas yra organizuoti Čekoslova-
kijos laisvės ir nepriklausomybės atstatymą.

Vie tos žinios:

Šiandien, spalio mėn. 14 d., bulvės ir daržovės išduodamos šia tvarka:

stovykloje "B"/mūrinėje/:

Nr. 2 - 116 nuo 8 ligi 9 val., Nr. 117 - 237 nuo 9 ligi 10 val., Nr. 242 - 349 nuo 10 ligi 11 val. ir Nr. 351 - 465 nuo 11 ligi 12 val.

stovykloje "A"/medinėje/:

Nr. 20 - 278 nuo 14 ligi 15 val. ir Nr. 279 - 466 nuo 15 ligi 16 val.

Stovyklos pirtis veikia šia tvarka:

trečiadieniais nuo 8 - 17 val. moterims,

ketvirtadieniais nuo 8 - 17 val. vyrams,

penktadieniais nuo 8 - 17 val. moterims ir

šeštadieniais nuo 8 - 17 val. vyrams.

Kitos įvairios žinios

= Iš Londono pranešama, kad vakar iš Čekoslovakijos lėktuvu atskridę politiniai pabėgėliai, jų tarpe du žymūs generolai. Pabėgėliai pasakojo, kad jiems pabėgti padėjęs specialus gelbėjimo komitetas, kurio veikla paskutiniu metu vis labiau intensyvėjanti.

= Vakar D. Britanijos užs. reik. ministeris E. Bevin Londone dukart matėsi su Amerikinės Pagalbos Europai plano vykdytoju Hoffman. Jie tarėsi dėl vokiečių įmonių išmontavimo. Hoffman palaiko JAV nuomonę palikti tas įmones, kurios galėtų paremti Europos atsistatymo programą. Vakari Prancūzijos užs. reik. ministerija oficialiai paskelbė, kad Prancūzija reikalaujanti išmontuoti tiksliai tas įmones, kurios yra grynai karinio pobūdžio.

= Austrijos užs. reik. ministeris dr. Gruber vakar Paryžiuje spaudos atstovams pareiškė, kad nesą pagrindo manyti, jog sovietai savo nuomonę palaikytų Austrijos pusę, sprendžiant teritorijines pretenzijas su Jugoslavija, būtų pakeitę.

= D. Britanijos šeimos valstybių min. pirmininkų konferencijoje dalyvauja D. Britanijos užs. reik. min. Bevin, min. pirm. Kl. Attlee, D. Britanijos finansų, ūkio ir prekybos ministrai. Vakari buvo susipažįstama su pasauline ūkio padėtimi. Aptarę ūkio ir prekybos reikalus, britų šeimos valstybių min. pirmininkai svarstys bendrą gynybos planą. Kaip pranešama iš Londono, esama projektų regionalines sąjungas jungti į vieną vienetą.

= Iš Lenkijos pranešama, kad tenai šiuo metu vyksta didžiulis PPS/socialistų partijos/ valymas. Vien Štetine iš partijos pašalinta 612 asmenų. Ligi šiolei iš viso iš partijos esama pašalintų per 1000 narių.

= Vakari britų ir amerikiečių lėktuvai Berlyną atskrido 380 kartų, atveždami maisto ir anglies. Iš Anglijos pranešama, kad 50 Pietų Afrikos Sąjungos lakūnų, kurie pasisiūlė talkininkauti Berlyno aprūpinimo tarnyboje, šiuo metu baigė savo apmokymą Anglijoje ir netrukus įsijungs į darbą.

= Šiandien Italijoje žada streikuoti 1 milijonas tar nautojų, reikalaudami pakelti atlyginimus.

= Iš Vašingtono pranešama, kad bandymo tikslais išplaukė jūron pirmasis amerikiečių karo laivas, kuriame yra padaryti įrengimai V. 2 ginklams leisti. Tas laivas yra buvęs didelis lėktuvnešis, kurio denis ypatingai sustiprintas 14 to sunkumo raketiniams šoviniams iššauti. Iš laivo taip pat bus leidžiami stratosferiniai balonai, kuriais bus tiriamas auštųjų sluoksnių oras.

= Į Londoną atvyko Portugalijos generalinio štabo viršininkas gen. Rodrigues. Jo vizitas užtruks savaitę laiko. Jis kalbės ir su Vakarų Unijos karinės komisijos pirmininku maršalu Montgomery.

= JAV senato karinės komisijos pirmininkas senatorius Gurney vienoje karinėje konferencijoje pasiūlė sudaryti stiprų antikomunistinį bloką, kuriame dalyvautų dauguma antikomunistinių kraštų, neišskiriant nė Ispanijos. Amerikiečių spauda praneša, kad toje konferencijoje sen. Gurney pasiūlęs reviduoti JAV abejingą elgseną su Ispanija.

= Iš sovietų bloko valstybių ateinančiomis žiniomis ir Maskva, nusižiūrėjusi į vakarus, bando sudaryti glaudesnę liaudies demokratijų ryšį su Sovietų Sąjunga. Tai būsimanti Rytų Unija.

Leidžia Diepholzo LPB Komitetas. Redaguoja Salomėja Narkėliūnaitė.